

Cons. de l'esgl. de Guissona) (*MarcaH.*, col. 1209.3 i 121.15).

B) *Sant Guim de la Rabassa*, distingit així pel llog. *La Rabassa*, altre agre. de Freixenet (aquest es troba uns 3 k. a l'O. de St. Guim d. l. R.). *Pron.*: *saŋ gim* (1924, exc. 10), allí mateix; *saŋ gim* (i prou) o bé *s. g. də la řəbəsə* (a Freixenet: Casac. 1920); 1066: «ipsa turre q. voc. *Taliada* --- in comit. Minorisa afr. E. *Vilalta, Crexell*; S.: *Mont Menecio*; N.: *sant Guim*» (MiretS., *Templ.*, 38) (forma modernitzada); 1078: test. 10 d'Adelaidis de *Castrum-Serras*: «*castrum Fulliensi* [Castellfollit], *castrum Vila alta*, *castrum Palamors*, *medietatem castru Sti. Guilelmi* (bis) --- *castrum Sti. Guilelmi* ---» (Arx. Sols.); 1359: «*Sent Guim* prop la Rabassa» (*CoDoACA* XII, 51).

Com es veu per aquestes mencions antigues, es tracta del NP WILIHHELM, que en fonètica cat. donà *gyle(l)m* amb l'antiga palatal *yl*, pron. més tard *i*; llavors, en posició pretònica, *saŋ giem* es contragué en *saŋ giim* i en fi *saŋ gim*.

D'altra banda, funcionant com nom de persona, el tenim testificat en formes semblant; i precisament allí. En el doc. de 1078 la dama Adelaidis reserva la meitat del «*castrum Sancti Guilelmi*» al seu marit, que es diu precisament amb aquest nom: «*viro meo Guilemo*». El cronista de Poblet Fra Vicenç Prada diu que va veure a *Sant Guim (de la Plana)* un sepulcre amb la llegenda «ací jau lo molt noble baró Frare *Guim de Cervera*» (Llabrés, *Est. del Canç. dels Comtes d'Urgell*, p. XII).

Però cada dia se'n lleva un... en aquest trist país on les universitats han estat en mans de petits traïdors, o llonzes amb barret de copa, que han «hecho méritos»: els Prof. López Santos i Frederic Marsà diuen que *Guim* no pot venir de *Guillem*: per la nècia raó que el sant titular de Sant Guim de la Plana és avui Sta. Maria (però que ells ho etzibin no és tan estrany com veure-ho publicat en la *RFE* XXXVIII, 319).

Sant Jordi. El nom del Golf de St. Jordi, en la costa sota el Coll de Balaguer, entorn a l'Ametlla de Mar els deu venir d'un antic castell, a la Platja de St. Jordi (a l'E. de la població), anomenada pels pescadors de Cambrils, que hi tenien memòria d'un castell, *Ca-* 45 *sac*. 1923. Crec que serva el record de l'orde de St. Jordi d'Alfama, que hi instituí Jaume II (després refosa amb la de Montesa).

Sant Juri, V. misc. moss., s. v. *Juri*

SANT LLEIR

Nom de diversos santuaris del Nord de Catalunya, amb antics castells; i nom de llurs antics senyors.

Se sol escriure *Sant Lleí* (o *Llehi*) i la pron. és *saŋ-* 55 *lái* o *seŋlái* segons la comarca.

1) *Sant Lleí(r)*, santuari central de la Vall d'Ora, l'afí. del Cardener, que hi desemboca prop de Cardona, provinent del Pirineu berguedà. Descripció en *CATorras, Pir. Cat.* VIII: festa major el 27-VIII.

2) El Santuari d'*Arboló*, en el Pall., te d'*Arcalís*, prop de *Gerri*, està advocat a *Sant Lleir*, si bé alguns diuen *Sant Llisé*.

MENCIONS ANT. 870 (o 863): «oratorio *Sancto Licerio*» citat junt amb *Erbolon* (colle. Moreau II) cita a l'art. *Arboló*; 947: «*Sti. Licerii*» cit. junt amb *Sort* (SerranoS., *NHRbg.*, p. 298). Més cites del S. X a l'art. *Sos*, s. v. *Sessui*.

3) A l'alta vall d'Aneu: pron. *sen lizé*, serrat i antiga ermita en el terme d'Unarre (XX, 181). 3 bis) Potser idèntic a (3), car són termes adjacents. *Sant Llisé* esgl. parroquial d'Alós d'Isil (Reig Vilardell, *Monogr. de Cat.*, s. v. *Alós*, vol. I, 19n.).

MENCIONS ANT. 974: «alodio de *Cervi cum ecclesia ipsa Sancti Licerii*» (Moreau VII, 145). *Cervi* és un llogaret entremig d'Unarre i Alós.

4) etc. Hi ha altres ermites dedicades a *Sant Lleir* a St. Llorenç de *Morunys* (no gaire lluny de (1), i també en altres pobles de Bages i del Vallès (a Mura, Vila- 20 major almenys...).

També en terres occitanes, *St. Lizier d'Ustou*, poble d'aquesta alta vall del Coserans (fronterera del nostre (3)). A la nostra vall de Cardós pronuncien *seŋ lize d'ústo* el nom d'aquest veí poble occità. *St. Lizier du Planté*, c^o de Lombez, dept. Gers. *Saint Lys*, H-Gar. (distr. de Muret), però pot haver-hi bastant de fantasia afrancesada en aquesta forma oficial francesa, car en un doc. de c. 1060 figura amb el nom de «*ecclesia St. Licerius*» (*Hist. Lgd.*). Als tècnics en hagionomia els pot interessar notar que aquestes localitats 30 occitanes depenen de la diòcesi de Tolosa, que també influí molt en els nostres comtats de Pallars i Cerdanya.

BARONS CAT. 1274: «N. Ramon de *Sent Leir*», corresponsal del rei En Pere (Soldevila, *Pere el Gran* III, p. 464); 1278: «P. de *Sen Lezir militis*» en doc. rossellonès (*InvLC*, s. v. *sent*); 1319: «B. de *Santleyr*» templer de València (MiretS., *Templ.*, 391); 1329: «Ramon de *Sentleyr*», noble convocat a Corts de València (*BABL* v, 19). I cognom *Sanllehi* de molta gent com cal (ultra cert alcalde de R. O. de trista memòria, fautor de la Setmana de Juliol 1909 i d'una epidèmia de tifus).

ETIM. Totes són formes que resulten de LICERIUS, segons l'evolució normal en fonètica catalana i occitana. Es tracta d'un NP romà, admès per l'Església com a sant canònic (cf. 1). Nom romà pertanyent a la família dels *Licius, Licinius, Liconius, Licovius, Licutius* etc., ben coneguts i documentats (junt amb altres 50 encara) en Schulze etc.; del nostre, aquest només dona la forma *Licyrius* (194), però és certament grafia epigràfica aproximada de LICERIUS: format amb el sufix antroponímic -ERIUS que es reproduïa en massa en aquell sistema (*Valerius, Tiberius, Lamberius, Numerius, Macerius*...).

SANT MEDIR

60 Fóra inútil aspirar a una llista exhaustiva dels llocs